

Houding burgers tegenover statiegeld

Inleiding

De informatie in dit document is gebaseerd op het consumentenonderzoek dat in opdracht van het Kennisinstituut Duurzaam Verpakken (KIDV) is uitgevoerd door prof. dr. Cees Midden (TU Eindhoven). Dit onderzoek is uitgevoerd als onderdeel van het kunststofketen onderzoek. Het doel van het consumentenonderzoek is om inzicht te krijgen in waar vanuit consumentenperspectief rekening mee gehouden moet worden wanneer er wijzigingen worden doorgevoerd in de inzamelsystemen van kunststof verpakingsafval. Daarbij staan de houding en gedragsintentie van consumenten centraal ten opzichte van bronscheiding, nascheiding en statiegeld. De uitvoering gebeurde via een online enquête onder 1.012 personen die representatief zijn per inzamelsysteem. In dit document staan de belangrijkste resultaten op een rij die de houding van mensen ten aanzien van statiegeld verklaren.

Resultaten

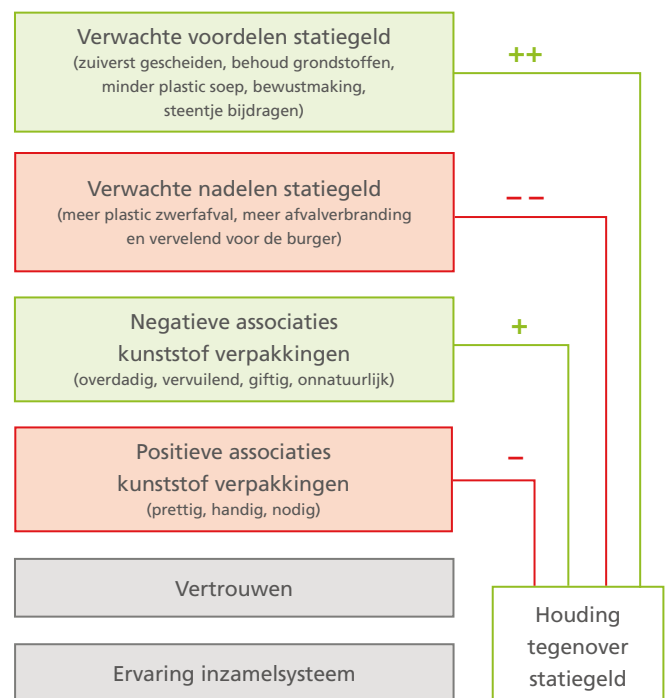
Houding tegenover statiegeld

Over het algemeen hebben mensen een positieve houding tegenover de verschillende inzamelsystemen. Daarbij is de steun voor statiegeld het grootst, gevolgd door bronscheiding en daarna nascheiding. Ondanks deze gemiddeld positieve houding kent elk systeem ook tegenstanders.

Verklaring voor houding tegenover statiegeld

De houding tegenover (of ook wel 'acceptatie van') een inzamelsysteem wordt in principe bepaald door vier factoren: vertrouwen, associaties, verwachte voor- of nadelen en ervaring. In figuur 1 wordt weergegeven welke factoren een positieve houding (groen) of negatieve houding (rood) tegenover statiegeld verklaren.

Verklaring voor houding statiegeld

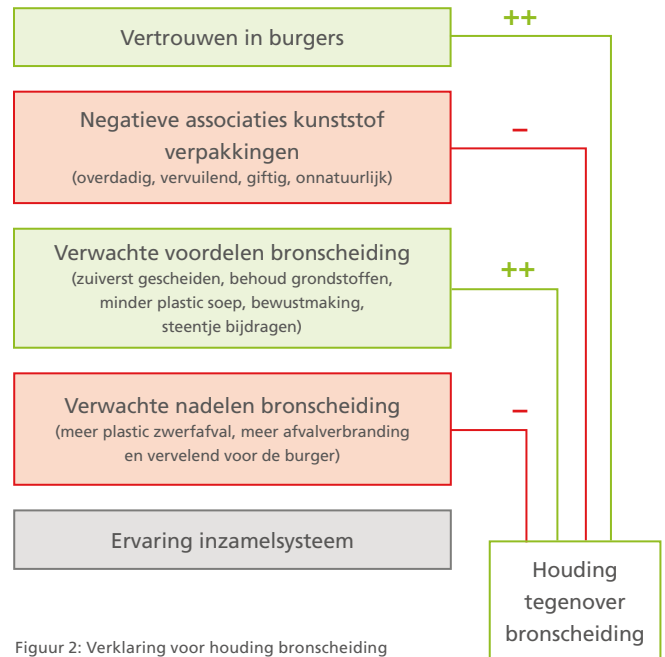
Figuur 1: Verklaring voor houding statiegeld

Veruit de meeste mensen zien het huidige statiegeldsysteem voor PET-flessen als tamelijk of zeer wenselijk. Men vindt het wegbrengen van flessen niet vervelend en de verwachte positieve milieu- en grondstoffeneffecten (vermijden van meer zwerfafval, goed gescheiden materiaal, minder plastic soep en minder verbranding van afval) ondervinden bij de vele voorstanders weinig twijfel. Vertrouwen in ketenactoren en medeburgers speelt geen rol bij de beoordeling van het statiegeldsysteem, in tegenstelling tot bron- en nascheiding. Dit is te verklaren doordat het een ingeburgerd en vertrouwd systeem is dat weinig vragen oproept.

Vergelijking bronscheiding en nascheiding

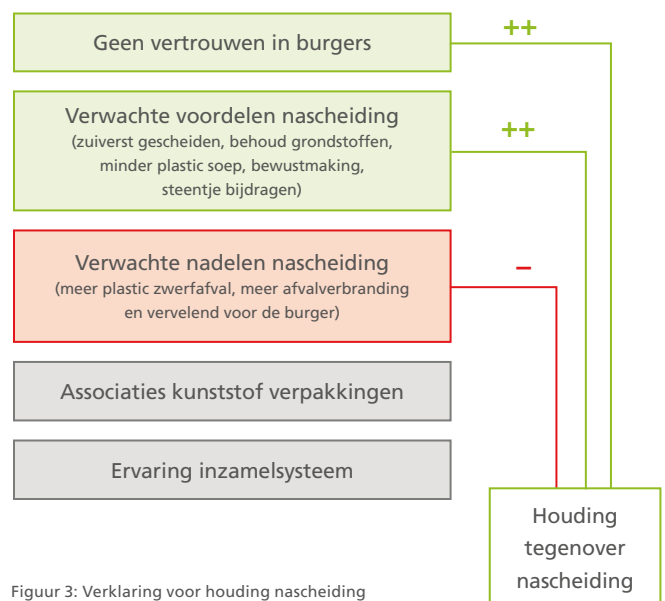
De houdingen tegenover bronscheiding (figuur 2) en nascheiding (figuur 3) worden door andere factoren bepaald dan de houding tegenover statiegeld. Zo speelt het vertrouwen in de burger, in tegenstelling tot statiegeld, een belangrijke rol in de houding tegenover bronscheiding en nascheiding. Voor alle drie de inzamelsystemen geldt wel dat het hebben van wel of geen ervaring met het inzamelsysteem, geen invloed heeft op de houding tegenover dat inzamelsysteem.

Verklaring voor houding bronscheiding

Figuur 2: Verklaring voor houding bronscheiding

Verklaring voor houding nascheiding

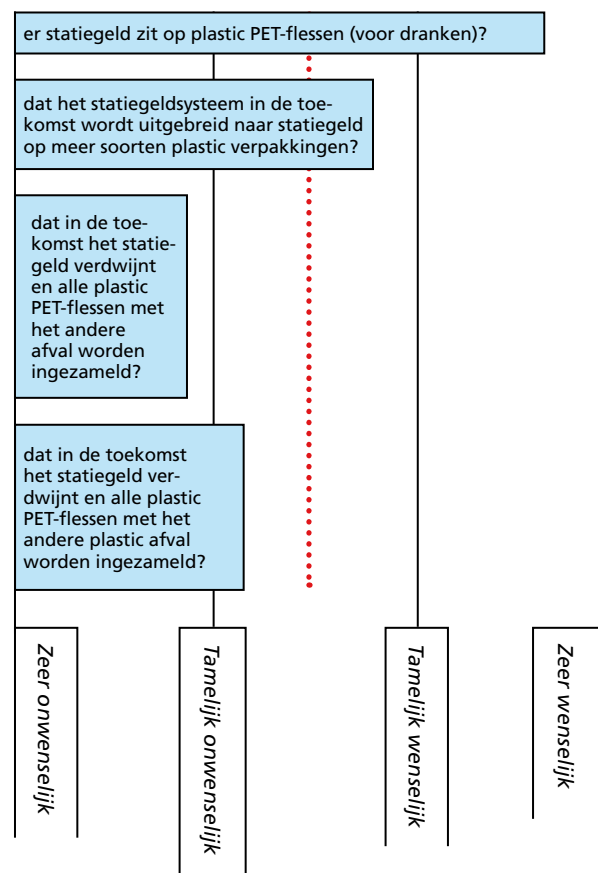
Figuur 3: Verklaring voor houding nascheiding

Noties bij wijzigingen in het statiegeldsysteem

Bij statiegeld zien we weerstand tegen veranderingen van het systeem (figuur 4). De huidige inrichting van het systeem wordt zeer gewaardeerd (gemiddelde beoordeling van zeer wenselijk). Verandering van het systeem is minder wenselijk, zowel in het geval van uitbreiding van het systeem naar andere verpakkingen, als in situaties waarin het statiegeld verdwijnt. Mensen zijn gehecht aan het huidige systeem. De 'uitbreiding van het statiegeldsysteem naar andere plastic verpakkingen' wordt gemiddeld als 'tamelijk wenselijk' beoordeeld. Men vindt het 'tamelijk onwenselijk' dat het statiegeldsysteem voor PET-flessen verdwijnt en dat de flessen met andere plastic verpakkingen of met het restafval worden ingezameld. De voorstanders van het huidige statiegeldsysteem hebben sterke positieve veronderstellingen bij het systeem (geen vervelende taak, het vermijdt zwerfafval, het zorgt voor goed gescheiden materiaal, het zorgt voor minder plastic soep en minder verbranding van afval) (figuur 1). Een verandering van het statiegeldsysteem zal dus vergezeld moeten gaan met effectieve communicatie over de voordelen van het alternatieve systeem, om zo de weerstand te verlagen.

In de enquête zijn vragen opgenomen die de houding tegenover statiegeld meten. Er is zowel gevraagd naar de wenselijkheid van huidige systemen als naar mogelijke toekomstige veranderingen in de systemen (figuur 4).

Hoe onwenselijk of wenselijk vindt u dat...

Figuur 4: Houding tegenover statiegeld, huidige situatie en mogelijke veranderingen